

เรียบเรียง : 1. ประภาส ปาดิปาเลท
 สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง
 2. กำไลทิพย์ เศรษฐวิชัย
 สำนักงานเกษตรอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ปลูก “สละอินโดฯ” เสริมรายได้ในสวนยางพารา

จากปัญหาราคายางพาราดตกต่ำ และคำพูดของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่พูดกันเล่น ๆ ว่า “3 โลร้อย” ซึ่งก็ไม่เกินจากความ เป็นจริงมากนัก โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดตรัง เกษตรกรมีอาชีพหลักคือ การปลูกยางพารา ร้อยละ 80 รองลงมาปลูกปาล์มน้ำมัน รายได้หลักมา จากยางพารา เมื่อยางพารามีปัญหาด้านราคา เกษตรกรผู้ปลูกก็มีรายได้ น้อยลงไปด้วย ทำให้มีปัญหาในการครองชีพ ดังนั้นรัฐบาลได้ออกมาตรการ เพื่อแก้ไขปัญหายางพาราดตกต่ำในหลายมาตรการ หนึ่งในมาตรการนั้น คือ การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยางพารา โดยยางพาราอายุ 1 - 3 ปี สามารถปลูกพืชแซม และปลูกพืชได้หลายชนิด ยางพาราอายุ 3 ปีขึ้นไป หรือยางพาราเปิดกรีดแล้ว ปลูกพืชร่วม พืชร่วมยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ ที่เหมาะสมและนิยมปลูก เช่น ผักเหมียง ระกำ สละพันธุ์เนืวมง สละพันธุ์สุมาตรา ผักกูด ฯลฯ แต่ก็มีสละอีกพันธุ์ที่น่าสนใจและเหมาะกับสภาพแวดล้อมใน สวนยางพารา คือ **สละพันธุ์อินโดหรือสละอินโดนีเซีย**

สละพันธุ์อินโดฯ เป็นไม้ผลเศรษฐกิจ อีกชนิดหนึ่งที่ตลาดในประเทศไทยมีความต้องการ สูงในปัจจุบัน ขายได้ราคา และดูแลง่ายปลูก 2 ปี ก็ให้ผลผลิต แตกต่างจากผลไม้ชนิดอื่น เช่น ลองกอง ทูเรียน หรือเงาะ ที่มักจะประสบปัญหา ผลผลิตล้นตลาด และราคาถูก โดยสละอินโดฯ มีถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบหมู่เกาะมลายูและหมู่เกาะชวา ประเทศอินโดนีเซีย

มีการส่งเสริมให้ปลูกเชิงพาณิชย์เป็น สินค้าออกของประเทศ ประมาณปี พ.ศ. 2512 มีการนำเมล็ดพันธุ์สละอินโดฯ เข้ามายังประเทศไทย โดยคนไทย และปลูกในพื้นที่ภาคใต้ ต่อมาให้ ผลผลิตดีและเป็นที่ยอมรับภาคของคนไทย จึงมี การขยายพันธุ์และปลูกกันอย่างกว้างขวางและ เพิ่มพื้นที่ปลูกขึ้นมายังภาคใต้ตอนบน และภาคกลาง ของประเทศ และกำลังเข้าสู่พื้นที่ภาคอีสานโดย การปลูกแซมในสวนยางพารา ซึ่งสละชอบสภาพ อากาศและความชุ่มชื้นเช่นนั้น

สละอินโดฯ เป็นพืชตระกูลเดียวกับกะป้า มีทั้งหมด 8 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ปูนดุก บาหลี คอนเต็ต ปาดังซีเดมบ้าน มานนจาया บาดูรา อัมบาวา และบันจาร์บือการา ส่วนพันธุ์สละที่ นิยมปลูกในประเทศอินโดนีเซีย คือ พันธุ์ปูนดุก และพันธุ์บาหลี เนื่องจากมีรสชาติหวาน กรอบ เนื้อหนา ส่วนอีก 6 พันธุ์ที่เหลือจะไม่นิยมปลูก

“สละพันธุ์อินโดฯ”

เป็นไม้ผลเศรษฐกิจตัวใหม่ ที่กำลัง ได้รับความสนใจจากเกษตรกรอย่าง แพร่หลาย เนื่องจากเป็นผลไม้รสอร่อย ที่ตลาดมีความต้องการสูง ปลูกก็ง่าย ขายก็คล่อง แถมขายได้ราคาดีอีกต่างหาก บางคนคิดว่า สละอินโดฯ ปลูกได้เฉพาะพื้นที่ภาคใต้ แต่ความ จริงแล้วภาคกลางก็ สามารถปลูกสละอินโดฯ ได้อย่างสบาย ปลูกไปได้ 2 ปี ต้นสละก็เริ่มมีผลผลิต ลองแกะเปลือกดูก็จะเจอผลมีสีขาว เนื้อกรอบ แห้ง ไม่ติดเมล็ด เมื่อทดลองชิมรสชาติก็รู้สึกติดใจ เพราะมีรสชาติอร่อย และสร้างรายได้ที่ดี มีเกษตรกร จำนวนไม่น้อยนำสละอินโดฯ ไปเพาะปลูกในพื้นที่ของตนเอง และให้ผลผลิตได้ดี เกิดรายได้เป็นกอบเป็นกำแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องตลอดมา

เพราะมีรสหวานปนเปรี้ยว ผาด และขม ปัจจุบันมีการนำเข้าพันธุ์สละจากต่างประเทศเข้ามาปลูกในไทย เช่น สละพันธุ์อินโดฯ ที่มีลักษณะผลค่อนข้างกลม ผลขนาดใหญ่กว่าสละไทย สีผลหรือเปลือกเมื่ออ่อนออกสีเหลือง เมื่อสุกให้ผลสีดำเทาเข้ม เนื้อหนา มีรสหวาน เมล็ดเล็ก

ในจังหวัดตรังมีเกษตรกรหัวก้าวหน้าหลายราย ที่มีความสนใจในสละอินโดฯ และนำมาปลูก โดยมีพื้นที่ปลูกทั้งหมด 170 ไร่ เกษตรกร 51 คน ครัวเรือน ให้ผลผลิตแล้ว 155 ไร่ ผลผลิต 16,020 กิโลกรัม คิดเป็นเงิน 720,900 บาท ราคาเฉลี่ยที่ 45 บาทต่อกิโลกรัม และเกษตรกรหนึ่งในจำนวนนั้นคือ **คุณเสถียร ศิริพันธ์** บ้านเลขที่ 74/1 หมู่ที่ 4 ตำบลโพรงจระเข้ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง มีการปลูกสละอินโดฯ ร่วมกับยางพารา จำนวน 22 ไร่ 1,200 ต้น ซื้อต้นพันธุ์สละอินโดมาจากอำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง จำนวน 2,000 ต้น ในราคาต้นละ 15 บาท เป็นเงิน 30,000 บาท เมื่อปี 2545

คุณเสถียร ศิริพันธ์

วิธีการปลูก

การปลูกสละอินโดฯ ควรเลือกปลูกในสภาพดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนเหนียว ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง ระบายน้ำดี การปลูกร่วมกับยางพารา ซึ่งมีระยะปลูก 3 x 7 เมตร ปลูกระหว่างแถวยางพาราจำนวน 1 แถว ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น 3 เมตร พื้นที่ 1 ไร่ ปลูกได้ 60 - 70 ต้น ปลูกหลังจากปลูกยางพาราไปแล้ว 1 ปี ในช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม

การปลูกชุดหลุมขนาดกว้างและลึกประมาณ 30 - 50 เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก หลุมละประมาณครึ่งกิโลกรัม ทิ้งไว้ 7 วัน ก่อนที่จะนำต้นกล้าลงปลูก หลังปลูกแล้วรดน้ำวันละ 1 ครั้ง ถ้าปลูกฤดูฝนก็ไม่ต้องรดน้ำ

อัตราต้นตัวเมียกับต้นตัวผู้ 3 ต่อหนึ่ง สละในสวนของคุณเสถียร ศิริพันธ์ จำนวน 1,200 ต้น เป็นต้นตัวเมีย 900 ต้น ต้นตัวผู้ 300 ต้น

วิธีการปฏิบัติและดูแลรักษา

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ จะเป็นปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกก็ได้ เดือนละ 1 ครั้ง และปุ๋ยเคมี สูตร 15 - 15 - 15 ประมาณ 50 กรัมต่อต้น เมื่อมีอายุได้ 2 ปีสละจะเริ่มออกดอก เมื่อเข้าสู่ปีที่ 3 สละก็จะเริ่มให้ผลผลิต เมื่อสละให้ผลผลิตแล้ว ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 2 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี ใส่ 1 ครั้ง เดือนพฤษภาคม และปุ๋ยเคมีสูตร 15 - 15 - 15 ประมาณ 800 กรัมต่อต้นต่อปี แบ่งใส่ 2 ครั้ง และจะเป็นปุ๋ยยางพาราไปด้วย

การตัดแต่งหน่อและการไว้กอเมื่อต้นสละอินโดฯ อายุ 1 ปี จะแตกหน่อออกมาจำนวนมาก ปลูกสละอินโดฯ แบบเลี้ยงหน่อ แคกกอละ 3 ต้นเท่านั้น (รวมทั้งต้นแม่) เพื่อให้ต้นสละเติบโตดีและตกผลเร็ว เมื่อมีหน่อใหม่งอกเพิ่มขึ้นควรหมั่นตัดแต่งหน่อที่ไม่ต้องการออกไป การทำสวนสละอินโดฯ มีข้อดีคือ เจ้าของสวนใช้เงินลงทุนเพียงครั้งเดียวแต่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ยาวนาน เพราะธรรมชาติของต้นสละอินโดฯ จะมีหน่ออ่อนงอกขึ้นมาใหม่ตลอดเวลาเช่นเดียวกับต้นไม้ เมื่อต้นแม่ตายต้นลูกก็จะเติบโตขึ้นมาแทนที่ หากไม่เจอปัญหาโรคระบาดเจ้าของสวนก็สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตออกขายได้อย่างต่อเนื่อง

การให้น้ำ

สวนของคุณเสถียร ศิริพันธ์ มีการให้น้ำด้วยระบบสปริงเกอร์ 7 วันครั้ง ในฤดูแล้งช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน แต่มีปัญหาคือขาดแหล่งน้ำมีน้ำไม่เพียงพอ

การตัดแต่งทางใบ

สละอินโดฯ ที่ให้ผลผลิตแล้ว จะมีทางใบ 15 - 20 ทางใบ ไม่ควรตัดแต่งทางใบที่รองรับทะลายผลจนกว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว และจะไม่ตัดแต่งทางใบมากนัก นอกจากทางใบที่เหลืองแก่หมดสภาพแล้วเท่านั้น ส่วนทางใบที่ตัดแล้ว จะนำไปกองข้าง ๆ ต้น เพื่อเป็นปุ๋ยหมักในสวนต่อไป

การช่วยผสมเกสร

เมื่อต้นสละมีอายุ 1 ปีครึ่งถึง 2 ปี จะเริ่มออกดอก และเริ่มแยกได้ว่า สละต้นไหนเป็นตัวผู้และตัวเมีย โดยแยกคนละต้น ดอกตัวเมียใน 1 ช่อดอก

มีประมาณ 7 กระจุก
กระจุกมีลักษณะ
กลมรี ขนาด
ประมาณยาว
2 - 3 นิ้ว กว้าง
1 - 1 นิ้วครึ่ง

ช่อดอกเกสรตัวผู้
ช่อดอกเกสรตัวเมีย

ดอกตัวผู้ใน 1 ช่อดอก มีประมาณ 7 ดอก ลักษณะยาวประมาณ 10 - 15 เซนติเมตร กว้าง 1 - 1.5 เซนติเมตร ดอกจะบานประมาณ 3 วัน แต่การที่สละสายพันธุ์อินโดนีเซียจะออกผลได้ดีตามที่ต้องการนั้น เกษตรกรจะต้องช่วยผสมเกสรระหว่างดอกตัวผู้กับดอกตัวเมียด้วย ซึ่งแต่ละต้นจะให้ดอกที่ไม่เหมือนกัน โดยนำผงเกสรตัวผู้ (มีสีเหลือง) มาเคาะใส่เกสรตัวเมีย (สีแดง) หรือนำเกสรตัวผู้เคาะใส่ในจาน แล้วใช้พู่กันป้ายไปยังเกสรตัวเมีย หรืออาจจะเก็บเกสรตัวผู้ใส่ไว้ในตู้เย็นในรูปของละอองเกสร หรือช่อดอกเกสรตัวผู้ เวลาใช้นำมาเคาะใส่ภาชนะแล้วใช้พู่กันจุ่มละอองเกสรตัวผู้ป้ายไปยังเกสรตัวเมีย ผสมได้ทุกวัน การผสมเกสรสามารถทำได้ตลอดทั้งวัน ต้นสละอินโดฯ จำเป็นต้องใช้การผสมเกสรเพื่อช่วยให้ผสมติดลูก

การตัดแต่งช่อพวง

เมื่อช่วยผสมเกสรและติดลูกแล้ว ตัดช่อดอกตัวเมียไว้ 2 - 3 กระปุก และตัดแต่งผลในกระปุก ถ้าหากมีปริมาณผลหนาแน่น หากไม่ตัดแต่งพวงสละอาจทำให้ก้านขาดได้ ดังนั้นเพื่อความอยู่รอดต้นสละจึงมักสลัดลูกทิ้งตามธรรมชาติ บางครั้งต้นสละสลัดผลทิ้งเกือบครึ่งพวง เพื่อลดความสูญเสียดังกล่าว การตัดแต่งพวงสละทำได้โดยเด็ดผลที่บิดเบี้ยวทิ้งไป เพื่อให้มีปริมาณผลพอเหมาะกับความสามารถของต้นนั่นเอง ผลสละมีความสมบูรณ์ ผลโตตามขนาดที่ต้องการ

การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช

ในช่วงฤดูฝนต้องคอยดูแลไม่ให้ต้นสละมีอาการโคนเน่า และต้องดูแลในขณะที่ให้ผลผลิต ระวังแมลงวันทองที่จะมากัดกินผลอ่อน การป้องกันทำได้ด้วยการฉีดสารอีเอ็มเพื่อไล่แมลง

การเก็บเกี่ยว

เมื่อผลสละอินโดฯ มีอายุครบการเก็บเกี่ยว จะมีผลขนาดใหญ่ มีกลิ่นหอม หรือหลังจากผสมเกสร สามารถเก็บผลผลิตได้ภายใน 6 เดือน หรือ 175 - 180 วัน แต่ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิตทุกครั้ง ควรชิมทดสอบรสชาติก่อน เพราะแต่ละพวงจะสุกแก่ไม่พร้อมกัน หากชิมแล้วพบว่ามีรสฝาด แสดงว่ายังสุกได้ไม่เต็มที่ ต้องรออีกระยะจึงค่อยเก็บเกี่ยว แต่หากชิมแล้วพบว่ามีรสหวาน อร่อย จึงค่อยใช้มีดหรือกรรไกรที่สะอาดตัดพวงสละอินโดฯ โดยระวังไม่ให้ผลหลุดร่วง

ผลผลิตและการจำหน่าย

ปี 2558 เก็บเกี่ยวผลผลิต ได้ 4,348 กิโลกรัม (ไว้กินเอง แจกจ่ายให้เพื่อนบ้าน เป็นของฝาก เหลือขายได้เงิน 183,300 บาท เฉลี่ยกิโลกรัมละ 42 บาท (จากผลผลิตทั้งหมด) แต่ขายจริงได้ กิโลกรัมละ 50 - 70 บาท มีพ่อค้ามารับซื้อถึงสวน ผลผลิตสละอินโดฯจะมีในช่วงเดือนมกราคม - กรกฎาคม และจะมากในเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน โดยเฉลี่ย 1 เดือนต่อ 1 ช่อดอก

ต้นทุนการผลิต

ค่าปุ๋ยอินทรีย์ 30 กระสอบ 1,500 กิโลกรัม ๆ ละ 9 บาท	เป็นเงิน	13,500 บาท
ค่าปุ๋ยเคมี 15 กระสอบ 750 กิโลกรัม ๆ ละ 21 บาท	เป็นเงิน	15,750 บาท
อื่น ๆ	เป็นเงิน	5,000 บาท
รวมต้นทุน	เป็นเงิน	34,250 บาท
รายได้	เป็นเงิน	183,300 บาท
กำไร	เป็นเงิน	149,050 บาท
รายได้ไม่รวมยางพารา จำนวน 22 ไร่		

ปัญหาที่พบ

1. ขาดแหล่งน้ำ มีน้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง
2. ขาดเกสรตัวผู้
3. เกสรตัวผู้ไม่มีละอองเกสร

ข้อเสนอแนะในการปลูกสละอินโดฯ เสริมรายได้ในสวนยางพารา

1. สถานที่ปลูกต้องอยู่ใกล้แหล่งน้ำหรือมีแหล่งน้ำ
2. มีจำนวนต้นตัวผู้หรือดอกตัวผู้ให้เพียงพอ
3. สภาพดินต้องระบายน้ำดี ดินร่วนปนทรายหรือร่วนปนเหนียว
4. เป็นที่ดอนน้ำไม่ท่วม

หากเกษตรกรท่านใดมีความสนใจที่จะปลูกสละอินโดฯ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ คุณเสถียร ศิริพันธ์ บ้านเลขที่ 74/1 หมู่ที่ 4 ตำบลโพรงจระเข้ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง หรือติดต่อทางโทรศัพท์ 09 5016 3001 สำนักงานเกษตรอำเภอย่านตาขาว หรือ สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง 0 7521 8382

